

Број/Број:01,02,03,04/1-05-1-45/13

Сарајево/Sarajevo: 29.4.2013.

**IZVJEŠTAJ S DRUGOG DIJELA REDOVNOG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE VIJEĆA EVROPE, STRAZBUR,
od 22. do 26.4.2013.**

Drugi dio redovnog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope održan je u Strazburu od 22. do 26.4.2013. Na zasjedanju je učestvovala Delegacija Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, u kojoj su bili:

1. Milica Marković, članica Delegacije;
2. Mladen Bosić, član Delegacije;
3. Nermina Kapetanović, zamjenica člana;
4. Ismeta Dervoz, zamjenica člana;
5. Sevda Valjević, privremeni sekretar Delegacije, i
6. Adnan Bešić, prevodilac.

22.4.2013.

Nakon što je predsjednik Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope **Jean-Claude Mignon** otvorio proljetno zasjedanje, Skupština je izabrala potpredsjednike PS Vijeća Evrope: **gosp. Josepha Debono Grecha** s Malte, **gosp. Jean-Charlesa Allavena** iz Monaka i **gosp. Ionut-Mariana Stroea** iz Rumunije.

Neposredno nakon otvaranja zasjedanja prisutnima se obratio **predsjednik Njemačke Joachim Gauck**, te je naglasio značaj Vijeća Evrope, koje je, prema njegovom mišljenju, Evropi potrebnije danas više nego ikada ranije. Naglasio je da prava i slobode zagwarantirane na papiru moraju biti zagwarantirane i u praksi, te je pozvao države članice na poštivanje vrijednosti i pravnih standarda Vijeća Evrope, kao i na poštivanje presuda Evropskog suda za ljudska prava, čiji je rad posebno pohvalio. Istakao je izuzetan značaj uloge Vijeća Evrope u borbi protiv rasizma i diskriminacije, pri čemu je posebno pohvalio kampanju Vijeća Evrope pod sloganom "Dosta", kao i rad nevladinih organizacija i civilnog društva.

Istog dana Skupštini se obratio **ministar vanjskih poslova Andore, odnosno predsjedavajući Komiteta ministara Gilbert Saboya Sunye**, koji se osvrnuo i na stanje u Bosni i Hercegovini, s naglaskom na provođenje presude Suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH.

Tom prilikom istakao je sljedeće: „Što se tiče BiH, provođenje sudske presude u predmetu Sejdić i Finci i dalje stvara zabrinutost i Komitet ministara tome pridaje posebnu pažnju. Ova presuda će ponovo biti na dnevnom redu krajem aprila na sjednici Komiteta ministara. Inače, Komitet ministara neprestano ponavlja da je provođenje ustavne reforme u interesu učvršćivanja demokratskih institucija u BiH i da je izvršavanje presude Suda ključni faktor u procesu evropskih integracija države. Svjesni smo da je politička i etnička situacija u BiH krajnje složena, ali je od krucijalnog značaja da se pokaže pozitivan napredak u stavovima što je prije moguće, kako bi izbori zakazni za oktobar 2014. mogli biti održani u skladu s demokratskim standardima Vijeća Evrope“.

Izveštaj o predsjedničkim izborima, održanim 18.2.2013. u Armeniji, prisutnima je predstavila šefica posmatračke misije **Karin S. Woldseht**, po čijim riječima je primjetan značajan napredak u odnosu na predsjedničke izbore održane 2008. godine, s obzirom da su ovaj put izbori održani uz puno poštovanje osnovnih sloboda.

23.4.2013.

Drugog dana zasjedanja Skupštini se obratio **premijer Gruzije Bidzina Ivanishvili**, koji je zamolio za podršku Evrope njegovoj zemlji, a s ciljem izgradnje boljih odnosa između Gruzije i Rusije. U svom obraćanju istakao je da ne može biti mira ni napretka u regiji ako se od Gruzije očekuje da odustane od svojih legitimnih interesa, a posebno teritorijalnog integriteta.

Istog dana Skupštini se obratio i **šef Federalnog odjela za vanjske poslove Švicarske Didier Burkhalter**, koji je istakao da politika znači izgradnju zemlje, odnosno Evrope i bolji svijet za buduće generacije. Švicarska koja obilježava 50 godina od prijema u Vijeće Evrope svoj uspjeh zahvaljuje spoju liberalizma, federalizma i direktne demokratije. Gosp. Burkhalter podsjetio je na predanost njegove zemlje međunarodnoj sceni, te na promoviranje zaštite ljudskih prava, demokratije, mira i vladavine prava.

Članica delegacije PSBiH u PS Vijeća Evrope **Milica Marković** drugog dana zasjedanja obratila se na skupu Globalnog djelovanja parlamenataraca (PGA) pod nazivom: „Međunarodni krivični sud, kriza u Siriji i Vijeće sigurnosti: turski pristup odgovornosti i vladavina prava“. Milica Marković govorila je o stavu Evrope o krizi u Siriji, kao kontinentu u kojem se nalaze države i institucije koje zagovaraju ljudska prava i zaštitu ljudskog integriteta. Evropa ne može ostati ravnodušna prema ovom sukobu, koji je doveo do pravog građanskog rata i koji i dalje predstavlja veoma ozbiljnu prijetnju sigurnosti i stabilnosti cijele regije, i koji za posljedicu već ima 4 miliona izbjeglica, navela je gđa Marković. Kriza u Siriji uzrokovala je patnje milionima Sirijaca, više hiljada ljudi je ubijeno, uništena je infrastruktura i kulturno naslijeđe, tako da je od suštinske važnosti garantirati nesmetan pristup kako bi se ispunile potrebe građana i dostavila potrebna humanitarna i medicinska pomoć stanovništvu. PS Vijeća Evrope je svojim rezolucijama o situaciji i humanitarnoj krizi u Siriji pozvala zemlje članice da osude stalna i flagrantna kršenja ljudskih prava koja predstavljaju zločine protiv čovječnosti, kao što su mučenja i seksualno nasilje, uključujući i ona počinjena nad djecom. Može se zaključiti da je kriza u Siriji veoma ozbiljna i složena i da

Evropa nije jedina koja treba dati svoj doprinos dobrom i trajnom rješenju, istakla je na kraju obraćanja gđa Marković.

Na sastanku Komiteta za ravnopravnost i nediskriminaciju PS Vijeća Evrope, održanom drugog dana zasjedanja, **Ismeta Dervoz** uložila je pet amandmana na Izvještaj izvjestioca Jean-Charle Gardetta iz Monaka o ravnopravnosti spolova u zemljama bivše Jugoslavije. Amandmani se odnose na dopunu legislative iz oblasti ravnopravnosti spolova, koja je na snazi u Bosni i Hercegovini i ispravku netačnih podataka, navedenih u Izvještaju.

Slijedom zajedničkog zahtjeva predstavnika svih delegacija na koje se izvještaj odnosi (a na inicijativu gđe Ismete Dervoz), od Komiteta za ravnopravnost i nediskriminaciju PSVE-a zatraženo je da se pomenuti izvještaj povuče. Članovi Komiteta su prijedlog jednoglasno usvojili, a potvrđen je i na sastanku Stalnog komiteta, održanom 31.5.2013. u Erevanu.

24.4.2013.

Trećeg dana zasjedanja Skupštini se obratio **premijer Rumunije gosp. Victor Ponta**, koji je tokom svog obraćanja posebno istakao značaj saradnje između Vlade i predsjednika Rumunije. Kao jedan od prioriteta tokom svog mandata naveo je poboljšanje Ustava, pri čemu je pozdravio pomoć Venecijanske komisije u tom procesu. Integracija romske djece također će predstavljati jedan od prioriteta tokom njegove vladavine, pri čemu je posebno pohvalio predanost Vlade Rumunije da učine više na polju integracije i educiranja Roma.

25.4.2013.

Monitoring komitet PS Vijeća Evrope dao je preporuku za uvođenje procedure monitoringa za Mađarsku, navodeći duboku zabrinutost zbog „urušavanja demokratskog sistema ravnoteže tri nivoa vlasti“, kao posljedice novog ustavnog okvira u državi. Komitet je naveo da postoji „ozbiljna i stalna zabrinutost“ zbog načina i brzine kojima Mađarska ispunjava obaveze koje je preuzela kada je pristupila Vijeću Evrope, s ciljem postizanja najvećih standarda demokratije, ljudskih prava i vladavine prava. Također, Komitet žali zbog „nedavnog usvajanja tzv. Četvrtog amandmana na Ustav uprkos jasnom savjetu mađarskih međunarodnih partnera“, navodeći da je „neprihvatljivo“ da Ustav sadrži odredbe koje su ranije proglašene neustavnim ili se kose s evropskim principima i normama, te je pozvao na detaljne izmjene velikog broja nedavno usvojenih zakona. Deset od 47 zemalja članica je trenutno pod procedurom monitoringa koju provodi Skupština (Albanija, Armenija, Azerbejdžan, Bosna i Hercegovina, Gruzija, Republika Moldavija, Crna Gora, Ruska Federacija, Srbija i Ukrajina), a četiri države su pod procedurom „postmonitoring dijaloga“ (Bugarska, Monako, Makedonija i Turska). Procedura monitoringa obuhvata redovne posjete državama koje se nadziru kako bi se procijenio napredak i uspostavio dijalog s vlastima, političkim snagama, sudskim tijelima, civilnim društvom, kako bi se dale periodične ocjene o kojima Skupština raspravlja.

Četvrtog dana zasjedanja održana je rasprava po hitnoj proceduri o izbjeglicama iz Sirije, koje su svoje utočište našle u Jordanu, Turskoj, Libanu i Iraku, pri čemu je istaknuto da je za

rješavanje tog problema neophodna pomoć međunarodne zajednice. Na plenarnoj sjednici u raspravi o izbjeglicama iz Sirije učestvovala je **Nermina Kapetanović**, koja je istog dana prisustvovala i sastancima Komiteta za pravna pitanja i ljudska prava i Potkomiteta za ljudska prava.

Istog dana poslanica **Ismeta Dervoz** pozvana je da se priključi ekspertnoj grupi osnovanoj na inicijativu Evropskog ekonomskog senata, koja će se baviti pitanjima razvoja i posljedicama upotrebe informacionih tehnologija na promjene u postmodernom društvu, ekonomiji i demokratiji.

Četvrtog dana zasjedanja Skupštini se obratio predsjednik **Vlade Andore Antoni Marti**, koji je usklađivanje poreskog sistema Andore s poreskim sistemima drugih evropskih zemalja naveo kao jedan od najvažnijih izazova s kojima se susreće njegova zemlja. Prisutnima se obratio i **komesar za ljudska prava Vijeća Evrope Nils Muiznieks**, koji je rekao da je slika stanja ljudskih prava u 2012. zabrinjavajuća, pri čemu je posebno stavio akcenat na trajne oblike diskriminacije, rasizam, netoleranciju, ograničenja slobode izražavanja, neefikasnost nacionalnih pravosudnih sistema, diskriminaciju na osnovu seksualne orijentacije i rodnog identiteta, kao i zakonske mjere kojima se ograničava sloboda izražavanja i udruživanja lezbijki, homoseksualaca i biseksualaca.

Značajnije teme zasjedanja

Postmonitoring dijalog s Turskom: U Rezoluciji broj 1925 (2013.), usvojenoj na osnovu izvještaja izvjestiteljice Josette Durrieu (SOC) iz Francuske, Skupština je navela da su procesi zakonodavne i institucionalne promjene u Turskoj u toku, odnosno kontinuirani, ali su još uvijek nedovoljni. Skupština je pozdravila vrlo značajne ekonomske uspjehe u vrijeme globalne krize, kao i napredak Turske u mnogim drugim oblastima, uključujući usklađivanje zakona s Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, promoviranje kulturnih i jezičkih prava Kurda, te pojačan dijalog s vjerskim zajednicama. Međutim, Skupština navodi mnoge druge korake, kao što su daljnja reforma Ustava, napredak slobode izražavanja i rješavanje kurdske pitanja, koje je Turska obavezna preduzeti kako bi uspješno okončala program reformi. Slijedom navednog, Skupština je odlučila nastaviti Postmonitoring dijalog s Turskom, pri čemu je ponudila punu podršku jačanju, odnosno intenziviranju demokratskih reformi.

Pravno i političko djelovanje za borbu protiv "iskorištavanja djece u seksualnom turizmu" – Parlamenti ujedineni u borbi protiv seksualnog nasilja nad djecom (kampanja SVAKO PETO): Na plenarnom zasjedanju održana je zajednička rasprava o pravnom i političkom djelovanju u borbi protiv iskorištavanja djece u seksualnom turizmu, kao i o parlamentima ujedinenim u borbi protiv seksualnog nasilja nad djecom. Nakon prijedloga izvjestioca Valeriu Ghilechija iz Moldavije, Skupština je Rezolucijom 1926 (2013) pozvala evropske vlade na saradnju i pojačan progon seksualnih prijestupnika. U okviru rasprave posebno je istaknut značaj provođenja kampanje SVAKO PETO, kao i Lanzarote konvencije, koja predstavlja najveći uspjeh kampanje, koja je do sada ratificirana u 26 zemalja članica Vijeća Evrope, što je više od pola zemalja članica VE.

Prekinuti diskriminaciju nad romskom djecom: Nakon rasprave održane na osnovu izvještaja Nursune Memacan iz Turske, Skupština je Rezolucijom 1927 (2013.) pozvala sve zemlje

članice da preduzmu konkretne mjere, kako bi se okončala diskriminacija nad romskom djecom. Države članice pozvane su na poboljšanje uslova života Roma, prije svega rješavanjem stambenih pitanja i otvaranjem radnih mjesta za romsku populaciju. Krajni cilj prema Rezoluciji Skupštine je izjednačavanje romske s drugom djecom.

Nasilje nad vjerskim zajednicama: Zabrinuta zbog povećanja psihičkog i fizičkog nasilja nad vjerskim zajednicama, Skupština je pozvala države članice da vode računa o stanju vjerskih zajednica, kao i o poštivanju osnovnih prava vjerskih manjina. U Rezoluciji 1928 (2013.), usvojenoj na osnovu izvještaja Luce Volontea iz Italije, zemlje članice pozivaju se da snažno osude nasilje nad vjerskim zajednicama, upotrebu sile i sve oblike diskriminacije i netolerancije na osnovu vjere i uvjerenja.

Kultura i obrazovanje kroz nacionalne parlamente: evropske politike: Rezolucijom 1929 (2013.), usvojenoj na osnovu izvještaja Anne Brasseur iz Luksemburga, pozivaju se države članice da rade na poboljšanju međukulturalnog dijaloga te na taj način doprinesu jačanju međuparlamentarne saradnje u oblasti kulture i obrazovanja na regionalnom i evropskom nivou, a s ciljem osiguranja adekvatnog pristupa obrazovanju i učešću u kulturnom životu.

Mladi Evropljani: hitan obrazovni izazov: Zemlje članice trebalo bi da osiguraju odgovarajuća finansijska sredstva za obrazovanje (najmanje 6 % bruto domaćeg proizvoda), navedeno je u Rezoluciji 1930 (2013.), usvojenoj na osnovu izvještaja izvjestiteljice Polonce Komar iz Slovenije. Neophodno je preduzimanje mjera, kojima bi se olakšao pristup obrazovanju, a posebno djece i mladih iz ugroženih grupa.

Pristup mladim osnovnim pravima: Skupština traži da se mladim ljudima osigura pristup društvenim, političkim i ekonomskim pravima. Odobravanjem izvještaja gosp. Michaela Connartyja iz Velike Britanije, zemlje članice pozvane su na poboljšanje pristupa mladim osnovnim pravima na evropskom nivou, kao i na poboljšanje međugeneracijskog dijaloga.

Frontex: potreba da se poboljša njegova uloga u oblasti ljudskih prava i njegovi kapaciteti: U Rezoluciji broj 1932 (2013.), usvojenoj na osnovu izvještaja gosp. Olivera Healda iz Velike Britanije, Skupština je odlučila uvesti kodeks ponašanja za svoje članove, te uspostaviti sistem pravila, koja se posebno odnose na političko favoriziranje, slučajeve sukoba interesa, korištenje mandata u svrhu promocije i zaštite ličnih interesa i slično. Ova nova etička pravila, kojima se nadopunjuju postojeći propisi, imaju za cilj promociju transparentnosti, odgovornosti, integriteta i javnog interesa, neophodnih za očuvanje povjerenja javnosti u parlamentarne institucije i izabrane predstavnike.

Upravljanje izazovima u oblasti migracije i azila izvan istočne granice Evropske unije: Parlamentari su istakli da bi u duhu međunarodne saradnje i podjele tereta trebalo biti puno više učinjeno, kako bi se pomoglo državama izvan istočne granice Evropske unije. Rezolucija 1933 (2013.), usvojena na osnovu izvještaja gosp. Andrea Rigonija iz Italije, ističe Tursku kao zemlju koja je pod posebnim pritiskom. Migracijski tokovi, međutim, utiču i na zemlje Zapadnog Balkana, Ukrajine, Moldavije i Rusije. Skupština poziva zemlje izvan istočne granice EU na vanregionalnu i međuregionalnu saradnju.

Etika u nauci i tehnologiji: Rastuća složenost nauke i tehnologije poziva na stvaranje trajnog globalnog tijela za etičko promišljanje u nauci i tehnologiji, istaknuto je na Skupštini. Takva

struktura omogućila bi rješavanje etičkih pitanja. Prema usvojenom tekstu, na osnovu izvještaja Jana Kazmierczaka (Poljska, EPP/CD), Vijeće Evrope bi moglo i trebalo doprinijeti trajnom radu Ujedinjenih naroda na uspostavljanju globalnog odbora u ovoj oblasti.

Pripremila¹
Privremeni sekretar Delegacije

Sevda Valjevčić

Dostavljeno:

- kolegijima oba doma PSBiH
- Komisiji za vanjske poslove PDPSBiH
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
- Delegaciji PSBiH u PSVE-u
- Kolegiju Sekretarijata
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- a/a

¹ Uz saglasnost članova Delegacije